

POSTANOWIENIE

Dnia 2 czerwca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Ewa Stefańska (przewodniczący)

SSN Paweł Księżak

SSN Jacek Widło (sprawozdawca)

w sprawie z protestu wyborczego A. B.
przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej,
przy udziale Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej i Prokuratora
Generalnego
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 2 czerwca 2020 r.,
postanawia:

pozostawić protest bez dalszego biegu.

Państwowa Komisja Wyborcza (dalej: PKW lub Komisja) uchwałą nr (...)/2020 z 10 maja 2020 r. w sprawie stwierdzenia braku możliwości głosowania kandydatów w wyborach na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, działając na podstawie art. 293 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (t.j. Dz.U. 2019, poz. 684; dalej: k.wyb.), stwierdziła, że w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych na dzień 10 maja 2020 r. brak było możliwości głosowania na kandydatów (§ 1 uchwały). Komisja podniosła ponadto, że fakt, o którym mowa w § 1 uchwały, równoważny jest w skutkach z przewidzianym w art. 293 § 3 k.wyb. brakiem możliwości głosowania ze względu

na brak kandydatów (§ 2 uchwały), a uchwała podlega przekazaniu Marszałkowi Sejmu RP, podaniu do publicznej wiadomości i ogłoszeniu w Dzienniku Ustaw RP (§ 3 uchwały) oraz wchodzi w życie z dniem podjęcia (§ 4 uchwały).

Pismem z 15 maja 2020 r. A.B. (dalej: Skarżący) złożył protest przeciwko „wynikom wyborów na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej wyznaczonych 10 maja 2020 r.” i wniósł o „stwierdzenie przez Sąd Najwyższy nieważności wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w wyborach w dniu 10 maja 2020 r.”.

W uzasadnieniu protestu Skarżący stwierdził, że przepisy Konstytucji RP i polskiego prawa nie znają instytucji „odwołania wyborów” lub nieprzeprowadzenia głosowania na podstawie decyzji rządu. Jak wskazał, odwołanie wyborów narusza nie tylko normy prawa polskiego, ale także zobowiązania międzynarodowe Polski, tj. art. 3 Protokołu Dodatkowego nr 1 do Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności.

Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej w swoim stanowisku z 19 maja 2020 r. wskazał, że protest wyborczy A. B. jest niedopuszczalny, albowiem w sprawie nie otworzył się termin do wnoszenia protestów wyborczych, o którym mowa w art. 321 § 1 k.wyb. W konsekwencji, zdaniem Przewodniczącego PKW protest powinien zostać pozostawiony bez rozpoznania. Podobny pogląd w swym piśmie z 22 maja 2020 r. wyraził Prokurator Generalny.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Protest należało pozostawić bez dalszego biegu.

Zgodnie z treścią art. 321 § 1 k.wyb. protest przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej wnosi się na piśmie do Sądu Najwyższego nie później niż w ciągu 14 dni od dnia podania wyników wyborów do publicznej wiadomości przez Państwową Komisję Wyborczą. Nadanie w tym terminie protestu w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe jest równoznaczne z wniesieniem go do Sądu Najwyższego. Z kolei na mocy art. 322 § 1 k.wyb., Sąd Najwyższy pozostawia bez dalszego biegu protest wniesiony przez osobę do tego

nieuprawnioną lub niespełniający warunków określonych w art. 321 ustawy. Niedopuszczalne jest przywrócenie terminu do wniesienia protestu.

Sąd Najwyższy podziela w niniejszej sprawie stanowisko Przewodniczącego PKW, w myśl którego wydanie przez Komisję uchwały nr (...)/2020 z 10 maja 2020 r. w sprawie stwierdzenia braku możliwości głosowania kandydatów w wyborach na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, nie skutkowało otwarciem się terminu do wnoszenia protestów wyborczych, o którym mowa w art. 321 § 1 k.wyb.

W szczególności wskazać należy, że w związku z wskazaną na wstępie uchwałą, która jest niezaskarżalna, proces wyborczy dotyczący wyborów Prezydenta RP zarządzonych na dzień 10 maja 2020 r. został zakończony, czego potwierdzeniem są zresztą ostatnie prace legislacyjne podjęte nad przeprowadzeniem wyborów w nowym, ustalonym przez Marszałek Sejmu RP terminie.

Należy także uznać, że okoliczności podnoszone w proteście, jeżeli byłyby podniesione w terminie liczonym od daty ogłoszenia wyników kolejno zarządzonych wyborów, powinny być zbadane i ocenione w ramach postępowania w przedmiocie stwierdzenia ważności wyboru Prezydenta RP. Ma to tym większe uzasadnienie w sytuacji, gdy ustawodawca uzna zasadę kontynuacji niektórych czynności wcześniejszego procesu wyborczego, przy kolejnych wyborach co wynika z art. 14 ustawy z dnia 12 maja 2020 r., o szczególnych zasadach organizacji wyborów powszechnych na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych w 2020 r. z możliwością głosowania korespondencyjnego, będącej obecnie w toku procesu legislacyjnego w Senacie RP (druk senacki nr 118).

Skoro więc protest wyborczy A. B. nie został złożony w terminie otwartym dla zaskarżania ważności wyborów na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, podlega pozostawieniu bez dalszego biegu.

Uwzględniając powyższe, na podstawie art. 322 § 1 k.wyb., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji postanowienia.